

čilo (delegovalo). Při rekursu proti odmítnutí habilitačního spisu šlo by o opětné prozkoumání jeho, při rekursu proti rozhodnutí v obou ostatních stádiích habilitačního řízení musil by se kandidát prostě podrobiti dotčeným úkonům znovu; jinak rozhodování o podobném odvolání nemá ceny a smyslu. — Naproti tomu jest ovšem ministerstvo povolanou instancí, aby rozhodovalo o habilitačních žádostech v jiném než vědecko-didaktickém směru; de lege ferenda je dokonce, jak již bylo řečeno, nutno prohlásiti je za jedinou povolanou instanci.

Dle praxe správního soudu jest stížnost proti neudělení veniae docendi, pokud se týče proti příslušnému neschválení, vyloučena z kompetence tohoto soudu, poněvadž záležitost ta spadá do oboru »volného uvážení« (rozh. ze dne 25./10. 1880, Mayrhofer I., str. 1097). Nehledě však k otázce, zda-li skutečně spadá či nespadá do tohoto oboru, jest jisto (i de lege ferenda), že se svou podstatou před toto forum nehodí, ač jinak nelze o tom pochybovati, že zde jde o »subjektivní právo« kandidátovo na habilitaci, předpokládajíc, že splnil všechny podmínky. Nutno zdůrazniti, že každý, kdo tyto podmínky splnil, má přímý nárok na habilitaci (srovn. k tomu, co bylo řečeno výše o numeru clausu).

(Dokončení.)

Zpráva o činnosti státovědného semináře pořádaného na české vysoké škole technické v Brně v roce 1917—18.

Dr. Rudolf Dominik.

Loňského roku došlo konečně k uskutečnění projektu, který již dávno tanul na mysli mnohým, kdož zajímají se o pěstění právní theorie na Moravě. Bylať u nás až dosud Popelkou. Právnická Jednota pořádala sice až do poslední doby obvyklé přednáškové a debatní večírky, tyto však zabývaly se po výtce otázkami praxe, přihlížejíce teprve v druhé řadě k řešení problémů ryze theoretických.

První krok k soustavnému pěstění právní theorie a zároveň k sjednocení vědecké práce v tomto oboru učiněn zahájením státovědného semináře pro absolvované právníky na české vysoké škole technické v Brně. Profesoři Weyr a Engliš to byli, kteří s nadšením podjali se nesnadného úkolu utvořiti šik pracovníků cvičených v samostatném vědeckém myšlení a položit tak základ budoucí vědecké obci právnické na Moravě. Na jejich provolání přihlásilo se v říjnu 1917 ke spolupráci 14 členů, příslušníků nejrůznějších povolání právnických (advokátní koncipienti, konceptní úředníci zemského výboru, soudu, místodržitelství, fi-

nančního ředitelství), načež počátkem listopadu seminář zahájen. Prof. Weyr vyložil stručně jeho účel a připojil nástin theorie právníckého poznávání ve smyslu normativním, načež prof. Engliš pojednal o základech národohospodářské noetiky dle vlastního vědeckého systému. Oba ředitelé semináře naznačili takto směrnici pro veškeru práci v semináři: měly se pěstovati všechny obory státovědné, t. j. právní a národohospodářské určitou vědeckou methodou. Takto nabyt seminář náš přesného individuálního vyhranění a jím lišil se též od běžných vysokoškolských seminárních cvičení; osobní zabarvení bylo právě to, co činilo práci v semináři Weyrově a Englišově tak poutavou.

Po úvodu v theorii vědeckého, zejména právníckého a hospodářského poznávání, převzali jednotliví členové semináře referáty o nejrůznějších problémech právovědy. Tak promluvil pisatel těchto řádků na podkladě svého již před tím uveřejněného článku (Sborník, XVII., str. 369 a násl.) o rozdílu mezi právem kognitivním a dispositivním, snaže se prokázati, že pojem dispositivního práva je pochybený a normativně neudržitelný. Dr. Stránský ml. pojednal po té o problému viny, probrav různé dnešní nauky, pak pojem viny s hlediska etiky, Kantovy praktické filosofie atd. Při pojmu viny v právu zdůraznil zejména, že uvnitř téhož normového komplexu nelze činiti rozdílu mezi t. zv. civilní a trestní vinou. V živé debatě o tomto referátě poukázáno na Kelsenův výměr viny (viz Hauptprobleme der Staatsrechtslehre, str. 142), podle něhož za předpokladu normového komplexu nelze tvrditi, že by vina byla prius a trest následkem viny, nýbrž že naopak možno teprve z ustanovení trestu usuzovati v konkrétním případě na vinu. Nutno rozlišovati hledisko theoretika poznávajícího komplex právních norem a účelové hledisko normotvorného subjektu stanovícího tresty na činy, jež zdají se mu zavržitelnými s hlediska jiného normového komplexu, t. etiky; neboť tvůrce právních norem konstruuje vinu obyčejně tam, kde ji — vycházeje z etiky — již předpokládá.

V následujících schůzích vyložil prof. Engliš blíže některé základní otázky své národohospodářské noetiky; promluvil o postulátech, které odpovídají normám nazírání normativního, vůbec a zejména o (subjektivním a čistě formálním) postulátu minima strasti a (objektivním, obsahovém) postulátu sociální dokonalosti. Při tom zdůraznil noetickou příbuznost věd normativních a hospodářských, vytknuv zásadní rozdíl obou (účelové hledisko v hospodářském nazírání), a odůvodnil, proč trvá na trojím základním druhu vědeckého poznávání, t. poznávání kausálním, teleologickým a normativním. Interesent nalezne vývody En-

glišovy ve Sborníku, XVII., str. 274 a násl., a XVIII., str. 29 a násl.

Člen semináře fin. tajemník Čaha referoval na základě pojednání prof. Weyra »Zur Lehre von den konstitutiven und deklaratorischen Akten« (v Zeitschrift für öffentl. Recht, III., str. 490 a násl.) o theorii konstitutivních a deklaratorních aktů, doplniv doklady v článku Weyrově uvedené novými. Na referát Čahův připojil po debatě pisatel těchto řádků aplikaci Weyrovy theorie na speciální otázku udělení patentu. Výklady jeho otištěny jsou v 1. čísle tohoto časopisu, str. 30 a násl.

Adv. koncipient Dr. Brychta převzal referát o problému nezměnitelnosti zákonů resp. ústav. Podkladem referátu jsou články prof. Weyra, v. Verdrossa, Merkla a Starka uveřejněné v Jur. Blätter 1916—1917. Také tento referát otištěn jest v 1. čísle našeho časopisu, str. 4. a násl. Na přednášku Brychtovu následovala velmi čilá debata, které účastnili se mimo obou ředitelů semináře zvláště pp. Dr. Stránský a Čaha, a do níž zasáhli zejména i Dr. Spurný, Kladiwo, Kudela a j., zastávající nejrůznější mínění v této zásadní otázce právní noetiky.

V dalších schůzích prodebatovány problém historické kontinuity a nauka o t. zv. dokonaných skutcích (viz článek Weyrův ve Sborníku XVI., str. 18. a násl.), jejich vzájemný vztah, noetické nemožnosti v dnešní právní vědě a poukázáno na souvislost těchto problémů s otázkou po možnosti nezměnitelných norem. V posledních schůzích jednáno pak mimo jiné též o noetické příbuznosti jurisprudence a matematiky.

Seminární schůze konány byly každý týden za čilé účasti členů a skončeny v červnu t. r. Poněvadž seminář setkal se již v prvním roce svého života s náležitým pochopením a zájmem, bude se v něm po prázdninách pokračovati. Brněnským právníkům všech povolání, zejména mladým adeptům z jejich řad skytá se takto příležitost vycvičiti se v samostatné vědecké práci, a na nich jest, aby jí použili co nejhojnější měrou. Dosavadní členové zůstanou arci státovědnému semináři věrni; odnášejí si nejen řadu námětů k další vědecké práci, nýbrž i mnohou zkušenost pro svá povolání praktická. Svým působením v tomto druhém směru nabývá pak seminář dalšího důležitého významu pro účastníky: pracuje zároveň na prohloubení a zvědečtění praxe. A to je nutné: praxi třeba neustále oplodňovati teorií, nemá-li státi se pouhou dovedností technickou, klesnouti na úroveň bezduchého řemesla.